

Завадська Н. П., викладач,
Житомирський базовий фармацевтичний
фаховий коледж Житомирської обласної
ради

ІННОВАЦІЙНІ ФОРМИ І МЕТОДИ ВИХОВНОЇ РОБОТИ У РЕАЛІЗАЦІЇ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО, ДУХОВНОГО ТА МОРАЛЬНОГО ВИХОВАННЯ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ

Постановка проблеми. Місія сучасних закладів вищої освіти не обмежується лише підготовкою висококваліфікованих фахівців. На сьогодні перед навчальними закладами постає більш серйозне завдання, яке полягає у формуванні гармонійно та всебічно розвиненої особистості, яка крім фахових компетенцій володіє системою загальнокультурних цінностей, здатністю та бажанням до самостійного навчання, саморозвитку та самовдосконалення.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Розробкою теоретичних положень інноваційних методів та форм виховної роботи, а також їх практичним впровадженням займаються такі вітчизняні вчені як І. Г. Єрмаков, який досліджує педагогічні інновації у сучасній освіті, Ю. П. Азаров, який створював педагогічні методи гармонійного розвитку особистості, М. В. Кларин, В. В. Химинець, Г. С. Сизоненко, основою роботи яких є розробка нових технологій і методів навчально-виховної роботи серед молоді та багато інших.

Мета статті – проілюструвати інноваційні методи та форми виховної роботи для всебічного розвитку молоді на прикладі студентів Житомирського базового фармацевтичного фахового коледжу.

Виклад основного матеріалу. Виховання студентів відбувається постійно протягом їх діяльності в навчальному закладі і поза ним. На сьогодні постає потреба застосовувати у процесі виховання нові та незвичайні методи. Перш за все, необхідно чітко окреслити поняття виховання. В. В. Химинець визначає виховання як «цілеспрямовану систему впливів на особистість з метою вироблення в ній бажаних вихователеві якостей (духовних, моральних, етичних, естетичних, трудових, фізичних, громадських, сімейних та інших), що є основою підготовки особистості до життя, засвоєння нею досвіду попередніх поколінь та нових підходів до подальшого розвитку суспільства і суспільних відносин» [1, с. 12].

Найбільш продуктивним способом є проведення виховної роботи у вільний від навчання час, оскільки вся увага як студентів, так і куратора

зосереджена саме на досягненні морально-духовного розвитку. Саме тому, в аспекті реалізації інтелектуального та морально-духовного розвитку студентської молоді на перше місце стає питання організації позакласної діяльності. Здобувачі освіти повинні брати участь у творчих заняттях, дослідницьких проєктах, спортивних заходах, екскурсіях, в межах яких вони мають змогу навчитися створювати, розуміти та освоювати щось нове для себе, стати відкритими, навчитися виражати власні думки та усвідомлювати власні можливості [2].

Навчальний заклад сьогодні сприймається як школа культури життєвого самовизначення. Завдяки ньому молодь має змогу долучитися до контексту сучасної культури. У вихованців формується розуміння того, що навчитися жити – означає виробити власну гуманістичну позицію, світогляд, ціннісне ставлення до себе та інших [3]. Виховний процес в коледжі має певні особливості, пов’язані з тим, що його зміст, якість та очікувані результати носять суб’єктивний характер, тобто залежать від особистості вихователя та студента, а також від ряду зовнішніх факторів. Отримання високої результативності виховання стає можливим завдяки створенню спеціального середовища, яке включає комплексний підхід, кваліфікованих кадрів, наявність сучасних та нестандартних методик, які підвищують зацікавленість студентів. Цей процес значною мірою залежить від впровадження інновацій.

На сучасному етапі розвитку системи освіти пошук нових форм та методів виховної роботи з молоддю стає все більш актуальним завданням, а проблема організації інноваційного виховного процесу для коледжу, як для соціального інституту, набуває все більшого значення.

Сучасне покоління як ніхто потребує впровадження інноваційних технологій в навчально-виховний процес. У ХХІ столітті затребуваними є випускники, які володіють критичним мисленням та гнучкістю, які здатні орієнтуватися в нових та незвичних умовах, вміють отримувати концентровану та потрібну інформацію в епоху її доступності та надмірної кількості. Такі студенти засвоюють інформацію у вигляді нових знань, і, що найголовніше, знають, як застосовувати їх на практиці. Однак, одній людині надзвичайно складно самотужки впоратися з таким потоком інформації, тому наразі надзвичайно актуальним є вміння працювати в команді з іншими. Щоб виховати творчу, здатну до саморозвитку особистість, які володіє вказаними якостями, необхідно разом з традиційними методами виховання застосовувати новітні форми роботи зі студентами.

При організації виховної роботи у коледжі необхідно спиратися на традиційні постулати педагогічної науки. В цьому випадку мають на увазі

педагогічні доробки визнаних вчених та практиків, таких як Й. Г. Песталотці, М. П. Нечаєв, К. Д. Ушинський, М. Монтесорі та інші. Серед традиційних форм роботи, які мають місце серед студентів Житомирського базового фармацевтичного коледжу, можна виділити проведення регулярних виховних годин, проведення колективних заходів, організація екскурсій та відвідувань визначних місць.

Однак, інновації передбачають введення у виховний процес нових елементів. Інноваційні форми виховної роботи включають перш за все нестандартні виховні години (із залученням запрошених гостей, діячів культури і мистецтва, використанням ігор). На сьогодні поняття інновацій також нерозривно пов'язане з інформатизацією суспільства та технологічним розвитком. Використання інформаційно-комунікаційних технологій покликано досягти балансу між людиною та технологіями, які знаходяться у процесі постійного розвитку. Використання технічних засобів сприяє підвищенню зацікавленості студентів та максимально реалізує принцип наочності у виховному процесі. ІКТ застосовуються під час виховних годин, вони реалізовані через перегляд відеоматеріалів та фільмів, які згодом використовуються для обговорення конфліктних ситуацій та розробки варіантів їх вирішення. Крім того, куратором групи використовуються аудіо матеріали, презентації, що дозволяє підвищити ефективність засвоєння необхідної інформації. Студенти також мають змогу користуватися досягненнями сучасних технологій при підготовці власних проєктів або презентації дослідження на задану тематику. На виховних годинах часто може бути присутнім психолог, який використовує тестові комп'ютерні діагностики, розвивальні ігри для індивідуальної та групової роботи для моніторингу психологічного здоров'я здобувачів освіти.

Студенти мають змогу відвідати визначні місця, що дозволяє їм краще познайомитися з життям і традиціями свого народу. Швидкий доступ до Інтернету уможливує миттєве отримання відомостей про конкретне місце або людину, що значно посилює ефективність засвоєння отриманої інформації, а фото- та відеоматеріали сприяють її збереженню. Так, студенти ознайомилися з роботою відомих заводів АТ «Рудь», АТ «Фармак», ПрАТ «Фармацевтична фірма «Дарниця», що, крім підвищення готовності студентів до соціальної адаптації, посприяло їх більшій обізнаності в професії. Походи в «Gnatiuk Art Center», музеї, зокрема в Музей космонавтики ім. С. П. Корольова, Обласний літературний музей розвивають морально-естетичні сторони молоді.

Нові впроваджені компетенції, які необхідно розвивати у молодих спеціалістів, включають екологічну культуру та фінансову грамотність. Розви-

ток цих компетенцій досягався через такі заходи, як круглий стіл «Збережімо природу разом», під час якого студенти обговорювали актуальні проблеми екології; або святкування Clobal Money Week, який запам'ятовувався проведенням вебінарів з фінансової грамотності та платіжної безпеки. Крім того, студенти були залучені до креативних проєктів, створювали комікси та відеоролики про гроші майбутнього.

Результативність застосування інноваційних технологій можна оцінити під час розбору основних його критеріїв, а саме фізичне та психологічне здоров'я студентів, формування їх базової культури, обізнаності про життя і культуру свого регіону, готовність до самостійної діяльності за обраною професією, розвиток індивідуальних та колективних особливостей, моральна спрямованість виховання, готовність до соціальної адаптації [4, с. 149]. При поєднанні традиційних форм і методів виховної роботи з інноваційними елементами, можна досягнути задоволення усіх критеріїв та виховати інтелектуально, духовно та морально цілісну особистість.

Висновки. Інноваційні методи та форми виховної роботи у Житомирському базовому фармацевтичному фаховому коледжі реалізуються через застосування традиційних методик виховання із залученням інформаційно-комунікаційних технологій, що сприяє більшій зацікавленості та більшій орієнтованості студентів на процес виховання. Під час такого способу організації виховного процесу реалізуються всі критерії результативності інноваційного підходу до виховання молоді.

Список використаних джерел

1. Химинець В. В. Інноваційна освітня діяльність. Тернопіль: Мандрівець, 2009. 360 с.
2. Дуська Н. Виховне навчання як пріоритет сучасної освітянської політики в Україні/ Нові технології навчання: збірник наукових праць. ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти». Київ, 2020. Вип. 94. С.90–93
3. Столяренко О. В. Педагогічні інновації та виховання особистості. URL: <http://ir.lib.vntu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/18240/3281-11975-1-PB.pdf?sequence=1> (дата звернення 20.06.2021 р.).
4. Теория и практика воспитания: учеб. пособие. Под ред. Л. А. Байковой, Л. К. Гребенкиной, О. В. Еремкиной. Рязань: РГПУ, 1997. 196 с.